

סוד הלידה המיפוקפקת

אברהם איזון ותמר בה
על מנת להוציא ממני דמי מזונות

אלא מסיבה פשוטה: מהתנהגותה בומן שלקחתי אצלה את המידות — וזיוותה והליכתה לא כמו אשה בהריון בחודש השביעי, כפי שהיא סיפרה לי...
היחידה המעידה על ההריון ללא פיקסוק היא ד"ר טרוה בתר, בעלת בית-החולים בתר, בו גם נערכה אחר כך הלידה השנייה במחלוקת.
הלילה הגורלי, שאת אשר התרחש בו יצטרך לקבוע בית-המשפט, היה ליל הרביעי בחודש אוגוסט 1953. באותו יום הרגישה מרים, לדבריה, ברע ונכנסה לבית-החולים כדי לצפות ללידה. אמנם, היה זה רק אמצע החודש השמיני להריון, אך לדברי האשה והרופאה שטיפלה בה, ד"ר טרוה בתר, ילדה בו בלילה ילדה שלמה ובריאה, בעלת משקל גדול באופן בלתי-רגיל לגבי גולדים טרם זמנם (2,9 קילו).

בלידה זאת לא הרגישו כלל יולדות אחרות ששכבו במחיצתה של האם המאושרת, שמייד למחרת הלידה עזבה את בית-החולים בטענה של "מחסור באוויר" ועברה לבית החולים אמהות שעל הכרמל. סיפרה בתיה אורבך: "היא סודרה במיטה אצלנו בחדר... ואחרי זה הועברה לחדר סמוך... ואני זוכרת שלמחרת אורה האשה נכנסה אלינו, ברכה אותנו לשלום ואמרה שהיא עוברת לבית-החולים אמהות... וזה היה לפני הלידה... אחר כך שמעתי... שאיתה הרופאה ילדה בת בבית-החולים אמהות... אני בטוחה שבזמן שעזבה... היתה לפני הלידה, והסתובבה או היתה במצב רוח טוב... ומצב הבטן היה נראה כמו מקודם."
יולדת חיפאית אחרת, ברכה קרוסר, סיפרה סיפור דומה: "האשה שכבה במיטה, אכלה ארוחת-ערב, ביקשה מאחות כדורי שינה, וישנה במשך כל הלילה. למחרת היא לקחה את מוזנתה אחרי שהתלבשה, ואמרה שהיא נוסעת להר הכרמל לבית-חולים... אני בטוחה שבזמן שהאשה עברה... היא היתה לפני הלידה. אני עוד איחלתי לה לידה טובה."
שונה בהחלט היא הגירסה המשותפת למרים ולרופאה ד"ר בתר על מאורעות הלידה הגורלי. מספרת ד"ר בתר: "בשעה 10 בלילה גברו הכאבים... בשעה 12 בחצות היא ילדה בת. הלידה היתה גורמאלית, לא גרם כל קרע."

בת'או אסופית?

אם כה ואם כה, חזרה מרים לביתה לאחר שהות קצרה בבית-החולים אמהות כשהיא חובקת ילדה שנקראה תמר כלה (השם הראשון לפי דרישת האשה, השני לפי דרישת הבעל על שם אמו המנוחה). רק כעבור זמן, כשחיי המשפחה התערערו לחלוטין והאשה גסת בצירוף מונוה עבור הלידה, התערערו חשדותיו של הבעל ועם פתיחת החקירה התערערו פיקפוקים נוספים:

● כל הפיקוסים והמירשמים הנוגעים ללידה ולמהלכה לא נשמרו בבית-החולים בתר, הושמדו עם כל המיסמכים הישנים.

● הרופא, ד"ר מילאן קולמאן מכפר-אחא, מסר כי התינוקת, שלפי גירסת האם נולדה במחצית החודש השמיני, היתה "בלא כל סימנים של פג". כמו כן העיד כי לאם לא היה חלב ולא היו כל סימנים של פעילות השדיים.

טוען האב: "ההינקות היא אסופית שאומצה על ידי אשתי במרמה על מנת להוציא ממני דמי מזונות". טוענת ד"ר בתר: "אם הבעל טוען שהוא לא ראה את ההריון, אז הוא לא בסדר באופן שכלי".

מי מן השנים צודק בחשדותיו — על שאלה זאת, שתכריע את גורלה של מרים איזון, של בעלה אברהם, ובעיקר של התינוקת החמימה והחפה, בלידסק, מכל פשע, יצטרך לענות בית-המשפט.

מרים איזון (ימין) וירידה
"יתכן שהשומן הוא טבעי"

האם תמריבלה היא בתם הטבעית של אברהם ומרים איזון? או שמא היא אמר פית שנאספה על ידי-מרים, אשר ביימה לידה? על שאי-לדת אלו ישוב בקרוב בית-המשפט המחוזי החיפאי, בשבתו לברר את אחת הפרשישות המפעירות ביותר בהווי הספגוני של מדינת ישראל.

מרים מארטיניץ הממושקפת לא היתה רק יפתי-ארא. היא היתה גם פקחית, משכילה ומחירת-החלטה. בחורים רבים ביקשו את קירבתה מאז עלותה לארץ ממולדתה, רומניה. אולם מכולם בחרה היא דוקא בסוחר אברהם איזון.

מרים ואברהם נפגשו רק בישראל, אף על פי שבשנות המלחמה נמצאו זה בקירבת זו: היא טיפלה בפליטים בקירבת מחנה המעצר, בו ישב הוא כשכובי מלחמה. אברהם אהב את האשה הצעירה והיפה בכל לב, היה משוכנע כי הגורל הוא שהפגיש אותם יחד.

מרים מצידה עשתה את כל אשר ביכולתה כדי להגביר את אהבתו של אברהם. היא סיפרה לו על חייה החרוגניים, חסרי-התקווה וגדושי הבדידות, אשר דחפו אותה לכמה נסיונות התאבדות, עוררה אותו לחשוב שהוא קרן-האור היחידה הבוקעת אל ליבה המדוכך. אברהם האמין לדבריה, ניסה לכרז אותה בכל האמצעים, עודד אותה לגשת לבחינות גמר במדע הרפואה, בו השתלמה, לדבריה, לקבל תואר של רופאה מוסמכת.

אהבתו של אברהם היתה עיוורת לא פחות מאהבות אחרות. הוא ראה במרים את שיאה שלמות הנשית: אשה מלא-חן ורגשנית, שהבינה לליבו, לקחה חלק בכל מאווייו. כאשר ביקש ממנה להינשא לו, קיבל את הסכמתה המידית, השתקע אהה בדירה חדשה שקנה בכסא-אטא.

אברהם היה עתיד להתחרט על נישואיו הנמהרים. לא עבר זמן רב והתברר לו כי מרים חרוקה מלהיות אשה מושלמת, קרובה יותר להיות פקעת של עצבים. מדי פעם בפעם היו השכנוע, יושבי כפר-אחא, מועיקים את המשטרה להפריד בין בני-הזוג המתקוטטים. פעם פרצה ביניהם קטטה בחושי הראשי של קרית-ביאליק, שכתוצאה ממנה הוכא אברהם לדין, נמצא חייב בתקיפה, נדון ל-18 ליי קנס, או 30 ימי מאסר. מרים אף בצעה שני נסיונות-התאבדות.

ורכה וסערות של משפחת איזון יכלה להוליך אותה רק למקום אחד: לבית-הדין הרבני. אברהם ומרים נפרדו, חוללו עקב פרידתם את אחת הבעיות המעניינות — והמס' תוריות — ביותר בשדה-המשפט הישראלי: בעיית היותה, או אי-היותה של ילדתם, תמריבלה, בתם הטבעית.

רופאה או לא רופאה?

האשה, ילידת רומניה, לא היתה בעלת עבר ללא-דופי. כבת של רופא שנינים וכימאית, בחרה גם היא במקצוע הרפואה: אולם לא הספיקה לסיים את לימודיה עד שנת 1948, שנת עזרתה ארצה. הגורם שהפריע לה לסיים הלימודים היה, אולי, התעסקותה המרובה בעניינים שמחוצה להם — תוך לימודי הרפואה השתלמה אליס-מרים לא רק בנגינת פסנתר ובהתעמלות, אלא הסיקה אף להינשא לבחור בשם מארטיניץ, ממנו התגרשה לאחר עלייתה ארצה.

אולם המחסור בתעודות מתאימות לא העיק במיוחד על האשה שגמרה אומר לעסוק ברפואה — לאחר תקופה של עבודה כאחות השיגה תעודות מווייפות בעזרת ידי שאת שמו סירבה לגלות, ביצגה את עצמה כרופאה במקומות עבודה שונים ועזבה במקצוע זה עד לאחר שבעלה הממורמר קרע את הלוט מעל פניה. במשפט שהתנהל נגדה בבית-משפט-השלום בחיפה טענה כי התעודות נוצרו "רק כדי למתוח את בעלי", לא שימשו כאסמכתא לקבלת עבודה.

האם היה זה באמת רהיון? על כך קשה לקבל תשובה מוסמכת. הרופאה שהוציאה למרים בעודת-ההריון, בחודש הרביעי כנהוג, איננה מוכנה להצהיר כי אין לה ספק בכך. "מהבדיקה" אמרה היא אחר כך, "לא יכולתי לקבוע אם היא באמת בהריון, או לא. אסתפקי בבדיקה פורמאלית, כי האמנתי לה כקולגה בעבודה. ראיתי אצלה בטן שגמה, אבל יתכן שהשומן הוא טבעי, ולאנשים שמנים בטן דומה".

דעה ספקנית הביעו גם שתי התופרות, אצלן הומינה מרים שמלת-ההריון. אמרה הראשונה בנייהן, הדסה הירס מקרית ביאליק: "...אמרתי לה שזה לא ניכר בה בכלל... היא ביקשה לא לתפור את השמלה לסי גופה, רק לתפור יותר רחבה... שלוש פעמים מרים איזון באה אלי ומדדה את השמלה והשמלה עד היום נמצאת אצלי... דעתי שמרים איזון לא היתה בכלל בהריון בזמן שמדדתי לה את השמלה...היא בדרך כלל שגמה — ותמיד היתה באותו המצב..."

התופרת השנייה, גרטה לוי, אלמנתו של רופא, הוסיפה: "אני חשתי שהיא לא בהריון לא בעד זה שבדקתי אותה,